

GOSPODARKA MALEZJI w latach 2008 - 2010 – skrótna analiza ekonomiczna

W roku 2008 Malezja była w połowie realizacji kolejnego, dziewiątego planu rozwoju gospodarczego. Przyjęty przez rząd 5-letni plan na lata 2006-2010 wprowadził do strategii rozwoju gospodarczego nowe elementy. Priorytetowo potraktowano w nich takie dziedziny gospodarki jak: biotechnologia, optoelektronika, fotonika, farmaceutyka i nanotechnologia. Nacisk położony został także na rozwój zasobów ludzkich i edukacji. O ile do końca 2007 roku realizacja nakreślonych w IX planie zadań przebiegała zgodnie z przyjętymi założeniami, to w 2008 r. stało się jasne, że jego cele nie zostaną osiągnięte. Szczególnie złe informacje o stanie gospodarki Malezji zaczęły napływać w końcu III kwartału 2008 r. Zdecydowanie osłabła dynamika wzrostu praktycznie wszystkich sektorów gospodarczych Malezji. Ta negatywna tendencja przybrała jeszcze bardziej na sile w IV kwartale 2008 r. W listopadzie spadek produkcji przemysłowej wyniósł 9,4%, w porównaniu do poprzedniego roku i o 3,8% w porównaniu do października 2008. Największe spadki dotknęły bardzo ważne dla gospodarki branże tj. maszyny biurowe i obliczeniowe (23%), komponenty elektroniczne (12%) oraz rafinowane produkty na bazie ropy naftowej (10,3%). Tym samym listopad był drugim pod rząd miesiącem, w którym zanotowano spadek produkcji przemysłowej.

To był jednak zaledwie początek recesji gospodarczej w Malezji. Zdecydowanie najgorsze wyniki odnotowano w pierwszym kwartale 2009 roku, przy już wyhamowywanym tempie spadku GDP w okresie II i III kw. 2009. Tak więc światowy kryzys gospodarczy dał o sobie wyraźnie znać, a jego negatywne skutki w przypadku gospodarki malezyjskiej ilustruje poniższa tabela.

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny stałe 2000)* – roczne zmiany w %														
	2007	2008					2009					2010		
		I kw	II kw	III kw	IV kw	2008	I kw	II kw	III kw	IV kw	2009	I kw	II kw	P
Rolnictwo	2,2	6,3	6,0	3,3	0,5	4,0	-4,3	0,3	-0,5	6,0	0,4	6,8	b.d	
Górnictwo	3,3	3,7	-0,5	-0,3	-5,7	-0,8	-5,2	-3,6	-3,5	-2,8	-3,8	2,1	b.d	
Przemysł	3,1	7,0	5,6	1,8	-8,8	1,3	-17,9	-14,5	-8,6	5,3	-9,3	16,9	b.d	
Budownictwo	4,6	5,3	3,9	1,2	-1,6	2,1	1,1	4,5	7,9	9,2	5,7	8,7	b.d	
Usługi	9,7	8,5	8,2	7,1	5,7	7,2	-0,2	1,6	3,4	5,1	2,6	8,5	b.d	
PKB	6,3	7,4	6,7	4,8	0,1	4,6	-6,2	-3,9	-1,2	4,5	-1,7	10,1	8,0	5,5-6,5

Źródło: Department of Statistics, Malaysia

Ostatni światowy kryzys finansowo-gospodarczy przyniósł także szereg innych negatywnych zjawisk w gospodarce malezyjskiej tj. **wzrost inflacji (do poziomu 5,4 %; rok 2007 – 2,5%, w trzecim kwartale 2008 roku odnotowano nawet wskaźnik inflacji na poziomie 8,2%) i bezrobocia, spadek tempa wzrostu eksportu, zmniejszenie tempa napływu inwestycji bezpośrednich oraz pogłębienie się deficytu budżetowego.**

INICJATYWY LEGISLACYJNE PODEJMOWANE PRZEZ RZĄD MALEZJI W CELU ZŁAGODZENIA SKUTKÓW ŚWIATOWEGO KRYZYSU FINANSOWEGO.

Pierwszą z nich był tzw. **I STIMULUS PACKAGE**, zawierający szereg programów i funduszy pomocowych o łącznej wartości ok. 2 mld USD, a jego głównym zadaniem było skuteczne pobudzenie konsumpcji i wykreowanie pobyty wewnętrzznego, zmniejszenie wskaźników rosnącego bezrobocia, zapobieżenie odpływu inwestycji zagranicznych i utrzymanie dynamiki wzrostu eksportu. Dla stymulowania napływu inwestycji zagranicznych, a także inwestycji krajowych wprowadzono pakiet ułatwień w zakresie uzyskiwania licencji przemysłowych. W świetle nowych przepisów wszelkie inwestycje krajowe i zagraniczne, jeśli tylko nie dotyczą spraw bezpieczeństwa, ochrony zdrowia, ochrony środowiska, będą wydawane automatycznie, bez konieczności ich aktualizacji, a także bez pobierania opłat licencyjnych).

W stosunku do działających na terenie Malezji zagranicznych przedstawicielstw i regionalnych biur operacyjnych wydłużono czasokres ważności wydawanych pozwoleń na prowadzenie działalności z 3 do 5 lat (ta regulacja będzie dotyczyła działającego na terenie Malezji Regionalnego Biura polskiej firmy BUMAR).

W celu **zapobieżenia ruchom kapitałów spekulacyjnych** (i nie tylko), centralny Bank Malezji- Bank Negara Malaysia ogłosił decyzję rządu o 100% gwarancji Banku na wszystkie depozyty bankowe trzymane na kontach banków malezyjskich. Jednocześnie BNM w listopadzie 2008 zmniejszył stopę procentową, utrzymywaną długo przez Malezję na poziomie 3,5%, do poziomu 3,25 %, aby w styczniu 2009 roku dokonać kolejnej, tym razem bardzo radykalnej obniżki, do poziomu 2,5% oraz dalszej w lutym 2009 roku do poziomu 2%.

Ponadto, bank centralny obniżył wymagany poziom obowiązkowych rezerw dla banków komercyjnych (o 300 punktów bazowych do 1%) uwalniając tym samym dodatkowe środki finansowe celem wykreowania bardziej elastycznej polityki kredytowej oraz zwiększenia dostępności do kredytów w stosunku do firm malezyjskich z sektora MSP w celu zwiększenia ich kapitału obrotowego, bądź kredytów pobieranych na restrukturyzację i unowocześnianie przedsiębiorstw zwłaszcza tych, które działają w ramach tzw. green technology.

Zgodnie z zapowiedziami rządu malezyjskiego opracowany i natychmiast wdrożony w życie I Stimulus Package, okazał się jedynie środkiem doraźnym, wprowadzonym przez władze malezyjskie w celu złagodzenia skutków światowego kryzysu finansowego.

Rząd malezyjski, wspólnie z instytucjami finansowymi opracowywał w międzyczasie bardziej radykalny i znacznie bardziej wszechstronny, a także zdecydowanie większy **II Stimulus Package** składający się z czterech alokacji środków finansowych, zawierający również elementy promocji gospodarczej Malezji zwłaszcza jeśli chodzi o inwestycje zagraniczne oraz inwestycje krajowe. Ostatecznie został on ogłoszony w dniu 10 marca 2009.

Nie ulega wątpliwości, że ogłoszony II Stimulus Package jest największym i najbardziej rozbudowanym pakietem antykryzysowym, jaki Malezja wprowadziła w swojej historii rozwoju gospodarczego, oceniając bieżący globalny kryzys światowy, jako największy po wielkim kryzysie lat 1929 – 1933. Na tle innych krajów regionu Azji dalekowschodniej, za wyjątkiem pakietu chińskiego (USD 586 mld), malezyjski pakiet antykryzysowy wydaje się być bardzo imponujący, jeśli zważyć wielkość kraju i jego potencjał gospodarczy. (dla porównania Korea Południowa USD 21,91 mld; Singapur USD 13,2 mld – dane MF Malezja).

Szczegółowe informacje na temat wprowadzanych przez Malezję pakietów antykryzysowych były na bieżąco przekazywane do DNP/DWD MG. Szeroki materiał dotyczący tej problematyki wraz z informacją o współpracy handlowej Polska Malezja został także opracowany i przekazany do Dyrektora Sekretariatu MG z kopią do DWD MG – luty 2009).

Dzięki wprowadzonym pakietom antykryzysowym, powoli ale i systematycznie gospodarka malezyjska zaczęła wychodzić z zapaści gospodarczej (patrz tabela z pierwszej strony). Ujemne tempo wzrostu gospodarczego Malezji, zwłaszcza w pierwszym i drugim kwartale, pomimo relatywnie dużego wzrostu PKB w czwartym kwartale 2009 roku nie pozwoliło jednak na osiągnięcie dodatniego wyniku na koniec 2009 roku (- 1,7%). Imponująco natomiast prezentują się wyniki gospodarcze Malezji za pierwszy i drugi kwartał 2010. Należy jednak pamiętać o tym, że tak wysokie wskaźniki wzrostu KB Malezji odnoszą się do zdecydowanie ujemnych wskaźników z pierwszego półrocza 2009 roku. Według oceny Bank Negara Malaysia, PKB Malezji za rok 2010 winien zamknąć się w przedziale 5,5-6,5%

Istotnym z punktu widzenia wzrostu gospodarczego Malezji jest jej współpraca z zagranicą. W tym celu Malezyjska Agencja Promocji Handlu MATRADE opracowała szeroki program eksportu na rok 2009, który objął organizację misji handlowych, z uwzględnieniem specjalistycznych wyjazdowych misji firm z sektora MSP, misji przyjazdowych do Malezji, a także szeroki program imprez wystawienniczych, zarówno na terenie Malezji, a także za granicą z uwzględnieniem nowych kierunków geograficznej promocji malezyjskiego eksportu.

W szeroki program promocji włączył się także rząd malezyjski. Program malezyjskich misji rządowych, które były koordynowane przez Biura MATRADE i MIDA objął m.in. następujące kraje: USA, Japonię, Indie, Egipt, Algierię, Syrię, Niemcy, Włochy, Wielką Brytanię, Koreę, Chiny, Ukrainę, Rosję, Australię, Indonezję i Tajlandię.

Odnotowano także wzmożoną działalność malezyjskiej dyplomacji ekonomicznej w krajach Bliskiego wschodu (zdobywanie kontraktów, zabieganie o inwestycje zagraniczne i utrwalanie wizerunku Malezji jako centrum bankowości islamskiej i halal na terenie Azji Dalekowschodniej. Dysponując znaczną przewagą finansową i technologiczną malezyjskie koncerny kontrolowane przez rząd (Petronas, Sime Darby, Axiata) kontynuowały ekspansję w słabiej rozwiniętych krajach Afryki i Azji. Szeroki program promocji gospodarczej Malezji zaczął powoli przynosić pozytywne efekty w postaci wzrostu wymiany handlowej – patrz załącznik.

POLSKA – MALEZJA – współpraca handlowa

Obroty handlu zagranicznego **POLSKI z MALEZJĄ** na przestrzeni ostatnich kilku lat charakteryzowała wysoka dynamika wzrostu. W roku 2006 wielkość tych obrotów po raz pierwszy w historii wymiany handlowej Polska - Malezja przewyższyła kwotę 500 mln USD i osiągnęła wartość 656,99 mln USD. W roku 2007 odnotowano dalszy wzrost wymiany handlowej Polski z Malezją. Obroty handlowe zamknęły się kwotą 701,55 mln USD, natomiast według statystyk za rok 2008 wielkość wymiany handlowej Polska - Malezja osiągnęła wartość 815,38 mln USD.

Rok 2009 nie zapisał się jednak w historii stosunków handlowych Polski z Malezją jako kolejny rok wzrostu obrotów handlowych. Dały o sobie znać skutki światowego kryzysu finansowego. Wielkość wymiany handlowej Polski z Malezją wyniosła 714,6 mln USD, co oznaczało spadek – spadek o 12,4% w porównaniu do 2008r. W roku 2009 nastąpił znaczny spadek obrotów handlowych Malezji z Polską głównie w zakresie importu Polski z Malezji (o ok.16,3%), podczas gdy polski eksport do Malezji nieznacznie wzrósł w porównaniu do roku 2008 – wzrost o 1,8%. Dane za siedem miesięcy 2010 wskazują na ponowne wejście na ścieżkę wzrostu obrotów handlowych Malezji z Polską

Dynamicznemu wzrostowi wymiany handlowej (oprócz oczywiście roku 2009) towarzyszy niestety utrzymujący się od kilku już lat deficyt obrotów handlowych po stronie polskiej (rok 2001 – 226 mln USD; rok 2005 378,7 mln USD; rok 2008 – 458,7 mln USD). W roku 2009 ujemne saldo wymiany handlowej Polski z Malezją znacznie się zmniejszyło – minus 351,6 mln USD. Szczęólnego więc znaczenia dla dalszego rozwoju dwustronnej wymiany towarowej pomiędzy Polska a Malezją, w długim okresie czasu, nabiera nie tylko wzrost obrotów, ale także dążenie do ich zrównoważenia.

Zagregowane dane statystyczne dotyczące wymiany handlowej Polska – Malezja w latach 2001-2009 oraz 2010 (okres I-VII/2010) prezentuje poniższa tabela:

HANDEL ZAGRANICZNY MALEZJA – POLSKA w latach 2001 – 2009 w mln USD											
w mln USD	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	I-VII/09	I-VII/10
EKSPORT z POLSKI	33	41	41,6	56,6	46,0	96,5	125,5	178,34	181,50	143,17	136,64
IMPORT z MALEZJI	259	270,1	342,1	438,2	378,7	560,5	576,0	637,05	533,06	292,52	418,43
OBROTY	292	311,8	383,6	494,7	424,7	657,0	701,5	815,38	714,56	435,69	555,07
SALDO	-226	-229,1	-300,6	-381,6	-332,7	-464,0	-450,5	-458,71	-351,56	-149,35	-281,79

Źródło: Dane MG - GUS/DAP

Strukturę asortymentową polskiego eksportu do Malezji w okresie ostatnich lat tworzą głównie: sprzęt obronny, wyroby przemysłu metalurgicznego, akumulatory elektryczne, żyłki, towary rolno-spożywcze (w tym serwatka, skrobia, mleko w proszku), wyroby przemysłu papierniczego (w tym papier, tektura), wyroby przemysłu chemicznego (w tym nawozy sztuczne, kauczuk syntetyczny), wyroby przemysłu elektromaszynowego (w tym kable elektryczne, tokarki), meble, sprzęt medyczny, urządzenia kontrolno-pomiarowe.

Główne towary importowane przez Polskę z Malezji to: aparatura nadawcza i odbiorcza do telefonii i telegrafii, podzespoły elektroniczne, układy scalone, przyrządy pomiarowe i optyczne, towary rolno spożywcze (w tym olej palmowy), materiały włókiennicze, obuwie, wyroby przemysłu meblarskiego, drewno i wyroby z drewna. Nową pozycją, jaka pojawiła się na liście polskiego importu z Malezji w roku 2009 to pozycja 8901.

Kilka uwag natury ogólnej – końcówka roku 2008 oraz rok 2009, wobec kryzysu finansowego jaki objął gospodarkę światową wymuszał większą ekspansję firm w poszukiwaniu zarówno nowych źródeł zakupów ale i też nowych rynków zbytu na produkowane przez nie towary. Dało to się już zauważyć w końcu 2008 roku oraz w roku 2009. Cieszy fakt, że wzmożoną aktywność wykazują firmy polskie, co oczywiście jest odbierane bardzo pozytywnie przez WPHI w KL, mając na uwadze możliwość większej intensyfikacji kontaktów z rynkiem na bazie własnych doświadczeń i fachowej wiedzy oraz kojarzenia interesów firm polskich i malezyjskich. Prowadzona przez WPHI w KL, na bazie Programu Promocji, działalność promocyjna, udział w targach i wystawach, organizowanych seminariach i prezentacjach (m.in. bez ponoszenia kosztów przez WPHI w KL) przybliży wiedzę o Polsce, jej potencjalne gospodarczym i możliwościach wymiany handlowej. Szereg zdobytych w ten sposób kontaktów zaowocowało nawiązaniem bezpośredniej współpracy firm polskich, zwłaszcza tych dobrze przygotowanych do współpracy z zagranicą, z partnerami malezyjskimi. Niestety jednak nadal wiele do życzenia pozostawiają kontakty polskich firm, zwłaszcza z sektora MSP (pomimo pewnej poprawy) z partnerami handlowymi z Malezji. Dają się zauważyć brak profesjonalnego przygotowania do prowadzenia działalności w handlu zagranicznym, brak wiedzy o podstawowych elementach marketingu eksportowego, brak odpowiednio przygotowanych materiałów promocyjnych oraz oferty eksportowej (ta tematyka wielokrotnie sygnalizowana do resortu MG w rocznych sprawozdaniach WEH/WPHI)

WPHI w KL odnotowuje również brak aktywności ze strony polskiej w postaci organizacji misji gospodarczych z Polski (w odróżnieniu od strony malezyjskiej).

WPHI w KL z zadowoleniem przyjęło informację o organizacji misji Gdańskiej Agencji Rozwoju Gospodarczego, Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz Pomorskiej Agencji Rozwoju Gospodarczego SINAGPUR, MALEZJA, HONG KONG w dniach 19/09 – 02/10/2010 (Malezja 22-27/09/2010), aktywnie włączając się i wspierając jej organizację. Przygotowywane przez WPHI materiały dotyczące misji i jej organizacji prześlemy oddzielnie.

Dla porządku z racji przynależności Brunei Darussalam do właściwości terytorialnej Ambasady RP w KL statystyka obrotów handlu zagranicznego PL – BD.

HANDEL ZAGRANICZNY POLSKA – BRUNEI DARUSSALAM wg grup towarów w tys. USD													
2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009	
EXP	IMP	EXP	IMP	EXP	IMP	EXP	IMP	EXP	IMP	EXP	IMP	EXP	IMP
41,4	80,4	20,0	13,0	4,0	14,0	504,0	23,0	765,9	235,7	13,5	24,1	891,4	4,5
SALDO - 39,0		+ 7,0		- 10,0		+481		+530,2		- 10,6		+886,9	

Źródło: Dane MG – DAP/GUS

Prezentując wyniki handlu zagranicznego Polska Brunei Darussalam warto podkreślić, że wyraźny wzrost polskiego eksportu do tego kraju stał się możliwy dzięki konsekwentnie prowadzonej przez WPHI w KL akcji promocyjnej Polski na terenie BRUNEI DARUSSALAM – szczególnie w sprawozdaniu WPHI za rok 2009.

Statystyka zapytań ofertowych z Malezji /Brunei Darussalam I półrocze 2010:

- branża kosmetyczna (15), chemikalia (12), produkty rolno-spożywcze (10), specjalistyczne wyroby gumowe (5), wyroby przemysłu obronnego (3), meble (5)

Statystyka ofert z Polski - I półrocze 2010:

– oferta edukacyjna (2), usługi prawne dla firm z Malezji chcących podejmować działalność gospodarczą w PL (4), wyroby przemysłu włókienniczego (5), wyroby ze szkła (4), sprzęt medyczny (5), wyroby przemysłowe – zawory, okładziny hamulcowe dla kolejnictwa (8), sprzęt chłodniczy (4) meble (2), opony do samolotów i helikopterów (2), specjalistyczne wyroby gumowe (2), środki czystości (2), piły i maszyny do obróbki drewna (2), farby i lakiery (4)

Nie odnotowano zapytań polskich/malezyjskich firm zainteresowanych inwestycjami. Szerzej o inwestycjach PL – MAL w przesłanym niedawno okazją opracowaniu WPHI w KL – MALEZJA INWESTYCJE – WSPÓŁPRACA INWESTYCYJNA POLSKA - MALEZJA

Załącznik: Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne gospodarki malezyjskiej w latach 2005–2009 wraz z prognozą na rok 2010 (na następnej stronie).

Opr. Cz .Klimczak – Radca Kier. WPHI w KL

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne gospodarki malezyjskiej w latach 2005–2009 wraz z prognozą na rok 2010						
Wskaźniki:	2005	2006	2007	2008	2009*	2010*
PKB na 1 mieszkańca (tys. USD)	5,0	5,7	6,7	7,7	6,6	7,4
PKB (mld USD)	118,5	134,7	152,3	158,6	155,5	162,7
PKB (dynamika %)	5,0	5,9	6,3	4,6	-1,7	< 5,5-6,5 >
Deficyt budżetowy (% PKB)	-3,6	-3,3	-3,2	-4,8	-7,0	-5,6
Dług publiczny (% PKB)	1,4	-0,3	-2,6	-5,6	-3,8	-3,0
Inflacja (%)	3,0	3,6	2,0	5,4	0,6	< 2,0-2,5 >
Bezrobocie (%)	3,5	3,3	3,3	3,7	3,5	3,3
Eksport (mld USD) Główne kierunki eksportu: Singapur, Chiny, Japonia, EU, USA Główne towary eksportowe: wyroby elektryczne i elektroniczne, towary i art. przemysłowe, olej palmowy, LNG, ropa naftowa, wyr. przem. drzewnego, wyroby petrochemiczne, kauczuk naturalny	140,92	160,57	182,86	198,76	161,57	114,2 (I-VII/2010) 87,4 (I-VII/2009)
Import (mld USD) Główne kierunki importu: Chiny, Japonia, Singapur, USA, UE Główne towary importowane: maszyny i sprzęt transportowy, towary i art. przemysłowe, chemikalia, żywność, paliwa mineralne, rozpuszczalniki	114,58	131,07	152,37	165,15	127,01	92,9(I-VII/2010) 67,8(I-VII/2009)
Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Malezji (mld USD)	3,95	6,28	8,79	6,96	1,65	<i>brak danych</i>
Malezyjskie bezpośrednie inwestycje za granicą (mld USD)	-2,96	-6,27	-11,56	-14,49	-8,91	<i>brak danych</i>
Inwestycje portfelowe (mld USD)	-3,73	3,66	5,55	-24,36	0,24	<i>brak danych</i>
Kurs USD/MYR (do 21 lipca 2005r. stały, sztywny kurs 1 USD=3,8000)	3,8000	3,5315	3,3065	3,4640	3,4245	3,25 (I-VII/2010)
Źródło: Department of Statistics Malaysia/Bank Negara Malaysia	* - wskaźniki wstępne / przewidywane					

